

A grúziai krétakör

Látni kellett volna Tbilisziben az állami tévé képernyőjén Mihail Szaakasvili volt – és a jelek szerint leendő – köztársasági elnök üdvözült arcát. Hiába, övé a jogar s vele az államkassza, a hadsereg meg a karhatalom.

Mihail Szaakasvili a Kremlben köztúlatnak örvend, élvezi viszont a Nyugat támogatását (Fotó: Reuters – Irakli Gedenidze)

Európa legfiatalabb államfője nemcsak Ukrajnában, hanem az Egyesült Államokban is diplomát szerzett. Ügyvédként több nyugati, köztük emberjogi szervezet ösztöndíjával számos országban tanult, sőt európaisága jegyében egy holland értelmiségi nőt vett feleségül. Mégis büszke rá, hogy egyazon napon, december 21-én született egy bizonyos Szoszó Dzsugasvili nevű egykori "postakocsi-rablóval". A papi szemináriumtól kimaradó előd, mármint Joszif Sztálin, a Szovjetunió első embere, cinikusan arra okította bizalmas híveit: "Nem az a fontos, hányan szavaznak rád, az a lényeg, hogy ki számolja a szavazatokat." Ez a történelmi hagyomány elég ahhoz, hogy a grúz ellenzék máris csalással vádolja Szaakasvilit, noha a politikus kétszer annyi voksot szerzett az elnökválasztás első fordulójában, mint a második helyezett Levan Gacsecsiladze. Vajon ki mondhatná meg, hogy mi lett volna, ha az úgy-ahogy lepecsételt urnákat a hófedte, távoli hegyi falvakból nem a hozzá hű választási bizottságok tagjai szállítják Tbiliszibe? A fővárost és több nagyvárost – ahol az elnök rendőrei ősszel brutálisan szétverték az ellenzék gyűléseit –, az elnök alighanem végleg elveszítette.

Igaz viszont, hogy riválisai sem sok jóval kecsgették a grúzokat. Az öt nagy ellenzéki párt közös jelöltje, Levan Gacsecsiladze "vodka- és borkirály" demagóg módon kilátásba helyezte, hogy megválasztása esetén megszünteti az erős elnök intézményét. Grúzia leggazdagabb embere, a nemzetközi körözés alatt álló Badri Patarkacisvili pedig egyenesen azt ígérte, hogy győzelme után egymilliárd dollárt forgat bele az ötmillió Grúzia szerény költségvetésébe. Az azeri kőolaj szállítási útvonalába eső s így stratégiaileg nagyon fontos országért Moszkva és Washington elkecseregett küzdelmet folytat a kulisszák mögött. A Nyugat egyértelműen a Kremlben közutálatnak örvendő Szaakasvilit támogatta, aki ezt azzal szolgálta meg, hogy az elnökválasztást összekapcsolta a NATO-csatlakozásról rendezett népszavazással, amelyről a szervezet idén tavasszal tárgyal majd először, bukaresti csúcsértekezletén. A tendencia megállíthatatlan: Grúziából az idén távoznak az utolsó orosz alakulatok. Ugyancsak erős kártya volt Szaakasvili kezében a Moszkva által pénzelt két szeparatista autonómia, Abházia és Dél-Oszétia megzabolázásának terve. Ez most mellé állította az onnan elmenekült csaknem negyedmillió földönfutót – ám ezzel az ígérettel is el kell majd számolnia. Legkésőbb az idei parlamenti választásokon.

Még mindig számolnak

A grúziai központi választási bizottság tegnap délután újabb adatokat tett közzé: Szaakasvili 53,38 százalékkal vezet, Gacsecsiladze 25,66 százalékon áll. Több mint hetven szavazóhelyiség adatai még összegzésre várnak.

Megjelent: Magyar Hírlap, 2008. 01. 11.